

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Rapport 2012:5
REGERINGSUPPDRAG

Uppdrag om delmål, uppföljning och redovisning inom ramen för "En strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken 2011–2016"

Uppdrag om delmål, uppföljning
och redovisning inom ramen för
”En strategi för genomförandet
av funktionshinderspolitiken
2011–2016”

Titel: Uppdrag om delmål, uppföljning och redovisning inom ramen för
"En strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken 2011-2016"

Rapport: 2012:5

Utgivare: Boverket mars 2012

Upplaga: 1

Antal ex: 80

Tryck: Boverket internt

ISBN tryck: 978-91-87131-10-3

ISBN pdf: 978-91-87131-11-0

Sökord: funktionshinderspolitiken, delmål, nulägesbeskrivning, uppföljning, indikatorer, tillsynsvägledning, kommuner, tillsyn, tillämpning, bestämmelser, rättssäkerhet, tillgänglighet, enkelt avhjälpna hinder, bostadsanpassningsbidrag, flerbostadshus, fysisk planering, funktionshinder, funktionsnedsättning, funktionshindersförbunden

Dnr: 10139-4204/2011

Publikationen kan beställas från:

Boverket, Publikationsservice, Box 534, 371 23 Karlskrona

Telefon: 0455-35 30 50

Fax: 0455-819 27

E-post: publikationsservice@boverket.se

Webbplats: www.boverket.se

Rapporten finns som pdf på Boverkets webbplats.

Rapporten kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Boverket 2012

Förord

Boverket har regeringens uppdrag att inom ramen för ”En strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken 2011–2016” redovisa sitt arbete med delmålen. Av denna strategi framgår att regeringen slagit fast att Boverket ska arbeta med fem delmål.

Arbetet med delmålen ska till regeringen årligen redovisas i en särskild rapport 2012, 2013, 2014 och 2015.

I denna första rapport 2012, redovisar och beskriver Boverket bland annat hur situationen är när arbetet med de uppsatta målen påbörjas.

Underlaget till redovisningen är inhämtat och framtaget av representanter från en intern nätverksgrupp. Rapporten är sammanställd av Lena Viberg Larsson, samordnare för Boverkets sektorsansvar för funktionshindersfrågor.

Karlskrona mars 2012

Janna Valik
generaldirektör

Innehåll

Uppdraget.....	7
Samråd.....	7
Delmålen	8
Delmål 1	9
En bättre kommunal tillsyn över hur bestämmelserna om tillgänglighet och enkelt avhjälpna hinder följs.....	9
Delmål 2	11
En förbättrad tillämpning av bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder.	11
Delmål 3	13
Fler kommuner ska ha inventerat sitt flerbostadshusbestånd ur tillgänglighetssynpunkt.	13
Delmål 4	15
Funktionshindersperspektivet ska tydligt avspegla sig i den fysiska planeringen vid utgången av 2016	15
Delmål 5	17
Senast 2016 ska landets kommuner utöva en väl fungerande hantering av bostadsanpassningsbidraget med en hög grad av rättssäkerhet.....	17

Uppdraget

En central del i regeringens strategi för genomförandet av funktionshinderspolitiken är att målen ska följas upp och att effekten av insatserna ska kunna mätas på ett bättre sätt än tidigare nationella handlingsplan. För Boverkets del innebär det att den fysiska tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ska förbättras, bland annat genom att identifiera framgångsfaktorer och att enkelt avhjälpta hinder undanröjs.

Regeringen har gett Boverket i uppdrag att arbeta efter olika delmål och att Boverkets insatser ska inriktas mot följande områden

- Samhället ska utvecklas så att personer med funktionsnedsättning i ökad utsträckning ges förutsättningar att leva självständigt och göra egna val.
- För att de insatser som syftar till att ge människor med funktionsnedsättning stöd ska leda till full delaktighet i samhället måste arbetet präglas av att förbättra den fysiska tillgängligheten.

Av uppdraget framgår att Boverket ska arbeta med fem delmål. Redovisningen ska omfatta genomförda insatser och dess resultat och effekter samt en lägesbedömning. I den första redovisningen ska nollvärden redovisas, det vill säga hur situationen är när arbetet började 2011, samt hur samrådet med funktionshindersorganisationerna och dialog med berörda aktörer utvecklas.

Samråd

Boverkets samrådsorgan med funktionshindersförbunden

Boverket har sedan 2005 en permanent samverkan med funktionshindersorganisationerna genom "Boverkets samrådsorgan med funktionshindersorganisationerna". I samrådet ingår representanter från funktionshindersrörelsen, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), länsstyrelserna samt Boverkets interna nätverksgrupp för funktionshindersfrågor. Det har visat sig att en blandad sammansättning av aktörer har varit utvecklande. Att samrådet även omfattar den interna nätverksgruppen har lett till en

naturlig bevakning av Boverkets verksamheter och en direktåterkoppling till sakfrågorna på myndigheten. I ett samråd kommer parterna från olika kulturer och inledningsvis lades särskild vikt på att lära känna varandras arbetssätt för en bra dialog. Samrådet har efterhand förstärkts på så sätt att vi beslutat om ersättare och om tidsbegränsad mandat period. I en strävan efter ett helhetsperspektiv och ett väl utvecklat samarbete mellan plan- och byggsidan är ansvaret för det särskilda sektorsarbetet numera placerat på verksamhetschefen.

Samrådet är ett bra forum för principdiskussioner med bred representation och bra allmänna diskussioner. Ett önskemål från samrådet sida har varit att kunna följa bestämmelser och utföranden i verkliga projekt. Detta önskemål har till viss del också kunnat efterlevas genom att samrådet genomfört studiebesök vid olika projekt i samband med ordinarie möten. Samrådet träffas 3–4 heldagar per år.

Under 2011 har återkommande frågor i samrådet varit arbetet med strategin för funktionshinderspolitiken och myndigheternas delmål samt arbetet med och införandet av nya plan- och bygglagen, PBL. Projektledare Anna Dahlberg, Handisam, har bjudits in för att närmare redogöra för regeringens ambition och mål för funktionshindersstrategins genomförande. Vidare har i samrådet återkopplats information i samband med att den nya plan- och bygglagen trädde i kraft den 2 maj 2011. Boverkets webbhandbok "PBL kunskapsbanken" har visats och Funktionshindersförbunden har getts möjlighet att lämna synpunkter. Vidare har Boverket särskilt lyft fram och diskuterat de ändringar i lagen som berör just tillgänglighet och användbarhet. För ett effektivt samråd är en av svårigheterna fortfarande att nå tidiga och allmänna diskussioner för att nå samsyn och förändring.

Delmålen

Boverket arbetar på ett brett område med frågor om planering, byggande och boende. Delmålen rymmer både kortsiktiga och långsiktiga insatser. Boverket noterar inledningsvis därför att när det gäller uppföljning och utvärdering av Boverkets långsiktiga insatser är sådana av naturliga skäl svåra att värdera på kortare tid.

Delmål 1

En bättre kommunal tillsyn över hur bestämmelserna om tillgänglighet och enkelt avhjälpna hinder följs.

Vad handlar målet om?

Boverket ska ge tillsynsvägledning till byggnadsnämnderna genom råd och stöd i deras tillsynsarbete, plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, 8 kap. 13 och 15 §§. Den tillsynsvägledning som Boverket ska utarbeta ska innehålla ett särskilt avsnitt om hur tillsynen över bestämmelserna och besluten om tillgänglighet och enkelt avhjälpna hinder bör gå till. Boverkets tillsynsvägledning ska bidra till en bättre kommunal tillsyn över efterlevnaden av reglerna och kommunala beslut om tillgänglighet och enkelt avhjälpna hinder.

Nulägesbeskrivning

Kraven på tillgänglighet i plan- och bygglagen, PBL, skärptes 2001. Det innebar att enkelt avhjälpna hinder måste byggas bort. Boverkets föreskrifter och allmänna råd om avhjälpande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser (BFS 2003:19 senast ändrad genom BFS 2011:13), HIN, trädde i kraft 2003. Boverket har noterat brister när det gäller efterlevnaden och tillämpningen av reglerna om enkelt avhjälpna hinder. Trots den relativt låga nivå som finns i kraven och trots den långa tid som har förflutit sedan kraven skärptes återstår ännu mycket att göra. Det finns dock stora variationer mellan kommunerna.

Krav på tillgänglighet finns i PBL och PBF och de preciseras i Boverkets byggregler, BBR. Dessa krav gäller vid nybyggnad och vid ändring. Enligt den nya plan- och bygglagen ska en byggnads tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga prövas redan i bygglovet. Det ökar sannolikheten för att eventuella felaktigheter observeras i ett tidigt skede och därmed lättare kan åtgärdas.

Vilka insatser gör vi

Boverket har tagit kontakt med länsstyrelserna som också har ett tillsynsansvar. En treårig plan ska upprättas. Genom att utarbeta ett särskilt avsnitt i Boverkets tillsynsvägledning om hur tillsynen över bestämmelserna och besluten om tillgänglighet och enkelt avhjälpta hinder bör gå till kan vi hjälpa kommunerna i deras arbete. Kommunerna får ett konkret verktyg för hur de ska utöva sin tillsyn över reglerna om tillgänglighet. De kan behöva hjälp med metodik, när ska de göra ett ingripande, hur skrivs ett föreläggande och så vidare. De kan också behöva hjälp med informationsinsatser.

Uppföljning

Redovisning sker i Boverkets årliga uppföljningsrapport. Varje år från 2013 ska Boverket lämna en tillsynsvägledningsrapport den 15 april. Detta delmål kan redovisas i den.

Kontaktperson

Anna Hedbäck Paulsson, enheten för planering och bygglov

Delmål 2

En förbättrad tillämpning av bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder.

Vad handlar målet om

Enligt plan- och bygglagen 8 kap. 2§ punkt 3 ska enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet och användbarhet avhjälpas i publika lokaler och på allmänna platser. Sedan 2003 finns Boverkets föreskrifter och allmänna råd till lagen, nuvarande författning: BFS 2011:13 – HIN 2. Enligt föreskrifterna ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas så snart som möjligt, om det inte är orimligt med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna.

Boverket har gjort uppföljningar av föreskrifterna åren 2005, 2007 och 2010. Uppföljningarnas syfte har varit att bedöma om riksdagens och regeringens ambition uppnåtts, att alla enkelt avhjälpna hinder skulle ha undanröjts senast år 2010. Uppföljningarna har därför redovisat både kännedom och kunskaper om föreskrifterna, samt omfattningen av genomförda åtgärder för olika grupper av fastighetsägare. Under 2009–2010 hade Boverket dessutom i uppdrag att genomföra uppsökande informationsverksamhet om enkelt avhjälpna hinder tillsammans med SKL, länsstyrelserna och Handisam.

Nulägesbeskrivning

Enligt Boverkets uppföljning 2010, som finns redovisad i rapporten ”Uppsökande informationsverksamhet om enkelt avhjälpna hinder”, är det framför allt de små fastighetsägarna, med som mest tio fastigheter, som fortfarande i hög grad anger att de inte har fått någon information om reglerna eller som inte alls känner till dem. I första hand är det kommunernas information till övriga lokala fastighetsägare som brister. För större fastighetsägare, som är bättre informerade kan det i stället behövas en aktivare kommunal tillsyn.

Enligt Boverkets uppföljning 2010 känner tre av tio fastighetsägare till det mesta om föreskrifterna, medan en fjärdedel fortfarande inte känner till dem alls. Även tre av tio fastighetsägare uppger att de saknar publika

lokaler och anser sig därför inte berörda av föreskrifterna. 60 procent av fastighetsägarna har åtgärdat minst hälften av sina lokaler, eller anser sig sakna hinder som behöver åtgärdas enligt föreskriften.

Uppföljning och indikatorer

Som utgångsvärde eller nollvärde för uppföljning av föreskrifterna om enkelt avhjälpna hinder föreslår vi Boverkets uppföljning år 2010. Till skillnad från tidigare uppföljningar ingick dock inte kommuner och landsting i den uppföljningen, eftersom de utvärderades separat av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (däremot ingick kommunala och landstingskommunala fastighetsbolag). Därför ingick inte heller frågor om allmän platsmark, i huvudsak gator och torg inom detaljplanelagd bebyggelse, som kommunerna till största delen ansvarar för. Framtida uppföljningar måste därför kompletteras med uppgifter från kommuner och landsting och om allmän platsmark.

Boverket anser att en utvärdering vart tredje år bör ge en god indikation på omfattningen av vidtagna åtgärder enligt föreskrifterna och eventuella förändringar, vilket innebär att utvärderingar närmast bör göras åren 2013 och 2016. Det är dock svårt att mäta effekten av olika tillgänglighetsåtgärder eftersom tillgängligheten ofta ingår i större kommunikations- och lokalstrukturer. Eftersom tillgänglighet är ett politiskt mål är det också i första hand en kvantitativ fråga för olika berörda områden.

Som indikator på tillämpningen av enkelt avhjälpna hinder föreslår vi andelen åtgärdade lokaler och allmänna platser enligt föreskrifterna om enkelt avhjälpna hinder, i enlighet med de uppföljningar som gjorts.

Vilka insatser gör vi

- Boverket arbetar för närvarande med förtydliganden av föreskrifterna om enkelt avhjälpna hinder, HIN 3. (Nuvarande version, HIN 2 från 2011, innebar endast nödvändig revidering till följd av den nya plan- och bygglagen, SFS 2010:900)
- Boverket ska minst vart tredje år följa upp hur bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder tillämpas och ange ytterligare förslag på informationsinsatser om det behövs.
- Boverket ska vid behov föreslå ytterligare åtgärder för bättre tillämpning av föreskrifterna.

Aktuella kommentarer och reflektioner

Delmålet om förbättrad tillämpning av bestämmelserna om enkelt avhjälpna hinder bör samordnas med delmål 1 om bättre kommunal tillsyn över hur bestämmelserna följs, med förslag på vägledning för hur kommunernas tillsyn av tillgängligheten bör gå till. Som indikator bör det övervägas om andelen åtgärdade lokaler och allmänna platser enligt föreskrifterna kan ingå i SCB:s officiella statistik.

Kontaktpersoner

Lars Estlander och Agnes Jensen-Carlén, enheten för byggregler

Delmål 3

Fler kommuner ska ha inventerat sitt flerbostadshusbestånd ur tillgänglighetssynpunkt.

Vad handlar målet om

Att inventera det kommunala flerbostadsbeståndet är en stor uppgift för kommunerna och inventeringen är angelägen ur tillgänglighetssynpunkt. Vi får en alltmer åldrande befolkning, som kommer att ställa högre krav och önskemål om förbättrad tillgänglighet. Att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, gagnar också hela samhället, särskilt också för personer som tillfälligt är i behov av kryckor, hjulförsedda väskor och dylikt, rollatorer och barnvagnar. Det ska vara enkelt att ta sig in och ut ur bostaden och vistas i sitt närområde.

Boverket kommer att via en inventering få reda på var och hur tillgängligheten brister. Genom att det finns en aktuell beskrivning om tillgängligheten i bostadsbeståndet kan förändringar underlättas och förbättras succesivt. Boverket kommer fortsättningsvis följa och bevaka utvecklingen tillsammans med de samarbetspartners som ingår i vissa myndigheters särskilda sektorsuppdrag.

Nulägesbeskrivning

Med hjälp av en årlig enkät till kommunerna följer och analyserar Boverket utvecklingen på bostadsmarknaden. Bostadsmarknadsenkäten svarar på kommunernas bedömningar av det aktuella bostadsmarknadsläget i kommunen samt omfattning och inriktning på bostadsbyggandet under de kommande åren. Kommunernas arbete med boendeplanering och de verktyg som de förfogar över redovisas också i bostadsmarknadsenkäten. Vidare belyses olika gruppers situation på bostadsmarknaden. I Bostadsmarknadsenkäten finns sedan 2010/2011 en fråga om inventering av flerbostadshusbeståndet, som bland annat tar upp tillgängligheten. Av svaren i den senaste enkäten från 2010/2011 framgår att endast 60 kommuner av 290 kommuner har gjort någon form av inventering av bostadsbeståndet,

varav 31 kommuner har genomfört inventeringar ur tillgänglighetssynpunkt. Det är mycket viktigt att fler kommuner i framtiden genomför inventeringar av sådant slag.

Vilka insatser gör vi

Exempelsamling på webben

Boverket vill se att fler kommuner genomför inventeringar av sitt flerbostadsbestånd ur tillgänglighetssynpunkt. Sverige har en lång tradition av regelverk som ska följas beträffande tillgänglighet med mera. Vidare finns konventioner som vi ska följa utifrån ett internationellt perspektiv. Detta vill Boverket se förbättringar av som leder till ett samhälle för alla – alla ska vara med. Av enkätsvaren framgår vilka kommuner som har angett att det finns en inventering. Utifrån dessa svar kommer ett antal goda exempel lyftas fram och presenteras i en exempelsamling, bland annat på webben. Flera av Boverkets olika delmål bör samverka i gemensamma informationsinsatser. Denna inventering öppnar också upp för att parallellt studera andra närliggande sakfrågor inom myndighetens ansvarsområden.

Uppföljning och indikatorer

Boverket kommer att aktivt följa och rapportera utvecklingen genom den årliga bostadsmarknadsenkäten.

Kontaktpersoner

Kerstin Andersson och Roland Thörnquist, enheten för boende, arkitektur och stadsutveckling.

Delmål 4

Funktionshindersperspektivet ska tydligt avspeglade sig i den fysiska planeringen vid utgången av 2016

Vad handlar målet om?

Översiktsplanen är ett av de viktigaste verktygen för kommunen i arbetet med strategiska frågor kring fysisk planering. Den ska tydligt redovisa kommunens syn och avvägning mellan olika allmänna intressen, som till exempel tillgänglighet. Det är också i tidiga skeden som kommunen bäst har möjlighet att ta tillvara kommunmedborgarnas kunskaper och erfarenheter. Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan. Minst en gång under mandatperioden ska kommunfullmäktige pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till de krav som ställs på den. Översiktsplanen är inte bindande men ska vara vägledande för efterföljande beslut som till exempel bygglov, där tillgänglighetsfrågan ska bedömas.

Genom detaljplanen förverkligar kommunen lokala politiska beslut utifrån översiktsplanen och reglerar hur mark- och vattenområden ska användas. Det ska framgå vad som får byggas och hur det ska användas och utformas. Till detaljplanen hör en planbeskrivning och i denna kan tillgänglighet redovisas. Tillgängligheten beskrivs i förhållande till situationen i hela planområdet och till de kommunala målen för tillgänglighet, till exempel översiktsplanen. Eventuella avsteg från tillgänglighetskraven motiveras. Detaljplanen är, precis som områdesbestämmelser, juridiskt bindande.

Nulägesbeskrivning

Tillgänglighet är bra för alla men tyvärr är tillgängligheten i samhället ofta åsidosatt och bortprioriterad. Ju tidigare frågan om tillgänglighet finns med i samhällsplaneringen desto större vinster och bättre miljö. Kommunerna måste bli medvetna om vilka vinster de gör om de prioriterar frågor om tillgänglighet.

Vilka insatser gör vi

Boverkets arbete inriktar sig i första hand på översiktsplanering. Vi gör en studie och analys av Boverkets översiktsplanarkiv. På så sätt får vi veta vilka kommuner som behandlat tillgänglighetsfrågor i översiktsplanen. Vi får en bild över hur situationen är i landet, ett nollvärde.

Boverket för en dialog med länsstyrelserna som genom sin granskning av planer har kunskap om processen och innehållet i kommunernas planer. Boverket kommer att ställa frågor om tillgänglighet i Boverkets plan- och byggenkät eller i en speciell riktad enkät genom ett samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

För att sprida kunskap och ge inspiration arbetar Boverket med informationsinsatser av olika slag, eventuellt tillsammans med andra berörda myndigheter och organisationer. Boverket använder webben mer och skriver fler vägledande texter i PBL kunskapsbanken. Boverket besöker några kommuner som arbetat aktivt med tillgänglighetsfrågor i planeringen och intervjuar dem om hur de har gått till väga. Vi för sedan fram dessa kommuner som goda exempel, till exempel i en idéskrift. Boverket ordnar också några seminarier och bjuder in några länsstyrelser samt andra personer som på olika sätt arbetar med planering eller tillgänglighet. Boverket sprider därefter erfarenheterna från dessa seminarier genom information på webben.

Uppföljning och indikatorer

Redovisning sker i Boverkets årliga uppföljningsrapport. Vi studerar också de nya översiktsplaner som kommer in till Boverket för att se om någon förändring sker.

Kontaktpersoner

Anna Hedbäck Paulsson, enheten för planering och bygglov

Delmål 5

Senast 2016 ska landets kommuner utöva en väl fungerande hantering av bostadsanpassningsbidraget med en hög grad av rättssäkerhet.

Vad handlar målet om

Bostadsanpassningsbidraget är ett kommunalt bidrag som styrs av bestämmelserna i lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. Boverket som har tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet har genom hantering av tillsynsärenden, telefonsamtal och förfrågningar till myndigheten under en längre tid kunnat notera brister i den formella hanteringen av bidraget. Dessa brister har även framkommit vid genomförandet av olika informations- och utbildningsinsatser för kommunerna.

Nuläges beskrivning

Bristerna i kommunernas formella hantering av bidraget handlar i huvudsak om den tänkta rollfördelningen där den enskilde ska ha en central roll och kunna påverka processen i sitt ärende, till exempel att själv få välja entreprenör och sluta avtal med entreprenören. Problem finns vidare med ansökningsförfarandet, hantering av fullmakter samt när i hanteringen av ärendet kommunen fattar ett skriftligt beslut. Boverket noterar också att informationen om bidraget till sökande via kommunernas hemsidor varierar och möjligheter att ladda ned ansökningsblanketter med mera varierar stort. En av de viktigaste problemställningarna är enligt Boverket dock fortfarande frågan om i vilket skede kommunen fattar skriftliga beslut. Hanteringen av detta moment i handläggningen har en avgörande betydelse för hur rollfördelningen kommer att formas.

Vilka insatser gör vi

Studie av kommunernas handläggning

Boverket har inlett sitt delmålsarbete med bland annat en pilotstudie under våren 2011 där 30 kommuner ingår. Utifrån materialet i denna förstu-

die kan det konstateras att det finns brister i kommunernas hantering av bostadsanpassningsbidraget. Boverket har därför inlett en fördjupad undersökning under hösten 2011 gentemot trettio nya kommuner där tio ärenden från varje kommun granskas. Denna undersökning kommer att kompletteras med telefonintervjuer med ett antal utvalda kommuner. Boverkets förhoppning är att undersökningen – utöver att ge en lägesbild av kommunernas bidragsverksamhet – ska ge ytterligare kunskaper om de moment i hanteringen av bidraget som utgör svårigheter för kommunen.

Utveckling av Boverkets handbok om bostadsanpassningsbidrag och utökad information på Boverkets webbplats

Boverket har under 2011 påbörjat ett arbete med att lägga ut Boverkets handbok om bostadsanpassningsbidraget i digitaliserad form på internet. Avsikten är bland annat att informationen ska bli mer lättillgänglig och att handboken ska kunna bli ett bättre stöd för kommunerna i deras handläggning av bidraget. Informationen om bidraget läggs ut på en portal som blir tillgänglig även för allmänheten, vilket bör medföra att kraven på en mer enhetlig hantering över landet ökar. Möjligheter finns även att på sikt lägga ut olika typer av informations- och utbildningsinsatser genom den nya webbportalen.

Informations- och utbildningsinsatser

Enligt Boverkets treåriga tillsynsplan för Bostadsanpassningsbidraget planeras för två informations- och utbildningsinsatser under perioden fram till 2016. Den första är tänkt att äga rum under 2013.

Kontinuerlig dialog

Dialog sker fortlöpande med Boverkets samrådsorgan med funktionshindersförbunden. Boverket kommer även att diskutera med berörda parter om en referensgrupp för frågor särskilt om bostadsanpassningsbidraget.

Uppföljning och indikatorer

Studie av kommunernas handläggning

Den fördjupade studie som påbörjats under 2011 beräknas vara klar under senare delen av 2012. Boverket har för avsikt att följa upp undersökningen med ytterligare en studie, alternativt enkät till kommunerna och handikapprörelsen i slutet av perioden för genomförandet av funktionshinderspolitiken.

Kommunernas webbplatser med information om bostadsanpassningsbidraget

Inventering bör kunna ske vart annat år med start 2012.

Årlig statistik från bostadsmarknadsenkät

2010 överklagades 403 bostadsanpassningsbidragsärenden till förvaltningsrätten. Samma år avgjorde Boverket efter anmälningar åtta tillsynsärenden. Denna statistik är inget exakt mått på kvalitén på kommunernas verksamhet men kan ändå utgöra en del i ett underlag för framtida bedömningar.

Av uppgifter i Boverkets årliga rapport om Bostadsanpassningsbidraget (2010) framgår bland annat att blott en fjärdedel av kommunerna fattar beslut före det att kommunen medverkar till att genomföra en åtgärd, medan cirka två tredjedelar av kommunerna tar beslut både före och efter åtgärd och mindre än var tionde kommun tar beslut först efter åtgärd. Dessa förhållanden har varit stabila under de senaste åren.

Aktuella kommentarer och reflektioner

Ett av problemen i sammanhanget är att det i stort sett saknas specifika handlägningsföreskrifter i eller till lagen om bostadsanpassningsbidrag. Trots tidigare uttalade mål om en väl fungerande bidragsverksamhet och tidigare utbildningsinsatser från verkets sida ser Boverket brister i den formella hanteringen hos kommunerna. Frågan om ytterligare informationsinsatser från Boverkets sida kan läka de brister som förkommer hos kommunerna behöver därför väckas. Boverkets nuvarande föreskriftsrätt sträcker sig inte längre än att föreskriva vad som ska bifogas till en ansökan om bostadsanpassningsbidrag. Ett förtydligande av handlägningsprocessen i föreskriftsform skulle enligt Boverkets uppfattning kunna underlätta för kommunerna att handlägga bostadsanpassningsärenden på ett korrekt sätt. Boverket vill därför redan här påtala att en utökad föreskriftsrätt för verket skulle kunna medföra att handlägningsprocessen kan förtydligas och klargöras. Frågan behöver utredas ytterligare och Boverket avser att under perioden ta fram ett mer utförligt underlag för fortsatt arbete.

Kontaktpersoner

Johan Kjellberg och Annette Rydqvist, enheten för styrmedel för bostäder och bebyggelse.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Box 534, 371 23 Karlskrona
Besök: Drottninggatan 18
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se